

ODLUKA O NEPRIHVATLJIVOSTI

Datum usvajanja: 21. april 2015. god.

Slučaj br. 2014-05

Mazlam Ibrahim

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava je na zasedanju 21. aprila 2015. godine sa sledećim članovima:

Gđa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
Gdin Guénaël METTRAUX, član
Gđa Katja DOMINIK, član

Uz asistenciju
G-din John J. RYAN, viši pravni službenik
Gđa Joanna MARSZALIK, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, odlučila sledeće:

PROCEDURA

1. Žalba je registrovana 03. februara 2014. godine.
2. Dana 25. juna 2014. godine, Komisija je odlučila da o žalbi obavesti Šefa Misije (čitaj: ŠM) EULEX-a na Kosovu, i tom prilikom ga pozvala da podnese svoja zapažanja u vezi žalbe pisanim putem. Takođe je odlučeno da se u istovremeno pored prihvatljivosti ispita i osnovanost žalbe (Pravilo 30. par. 1. i 2. Iz pravilnika o radu Komisije).

3. Zapažanja ŠM-a su primljena 13. oktobra 2014. godine nakon čega su prevedena i prosleđena žalioцу radi njegovih naknadnih zapažanja.
4. Dana 28. novembra 2014. godine, žalilac je poslao svoja naknadna zapažanja, što je prosleđeno ŠM-u radi informisanja. Nisu tražena dalja zapažanja.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

5. Žalilac je bio zaposlen u "IT DRATEX" kompaniji u Dragašu od 1984. do juna 1999. godine kada je bio primoran da napusti Kosovo iz bezbednosnih razloga. On je sada nezaposlen i živi u Republici Srbiji.
6. Dana 30. oktobra 2006. godine, podneo je zahtev u kancelariji kosovske povereničke agencije u Beogradu za isplatu neisplaćenih zarada u iznosu od 6,000 evra (šest hiljada evra).
7. Dana 24. aprila 2013. godine, kosovska agencija za privatizaciju Kosovo (KAP; naslednica kosovske povereničke agencije) odbija je zahtev. KAP je zaključila da je zahtev podnet prerano, zato što za "IT DRATEX" postupak likvidacije još uvek nije bio otpočet.
8. Dana 17. juna 2013. godine, žalilac je uložio žalbu na odluku KAP-a kod posebne komore vrhovnog suda Kosova u vezi pitanja koja se odnose na kosovsku agenciju za privatizaciju (čitaj: PKVS). Takođe je zatražio da bude oslobođen od plaćanja sudskih taksi i troškova za prevod podnesaka i prpratnih dokumenata na engleskom jeziku (što je navedeno u članu 25.8 aneksa zakona br. 04/I-033 posebne komore vrhovnog suda Kosova za pitanja vezana za kosovsku agenciju za privatizaciju, i u pravilniku o radu posebne komore vrhovnog suda Kosova za pitanja vezana za kosovsku agenciju za privatizaciju (zakon PKVS)). On tvrdi da je interno raseljeno lice, nezaposlen i invalid, u veoma teškoj finansijskoj situaciji, tako da bi plaćanje tih troškova ugrozilo kako njegovu egzistenciju tako i egzistenciju njegove porodice. On je takođe podneo i relevantne dokaze kao što su kopije kartona IRL-a i potvrdu nacionalne službe za zapošljavanje. Ovim potvrđuje da je primao privremenu mesečnu novčanu nadoknadu u iznosu od 5,684.00 dinara (otprilike 50.00 evra).
9. Dana 05. novembra 2013. godine, jedan sudija EULEX-a u komisiji unutar PKVS-a odbio je žaliočev zahtev. Obrazloženje o odluci ne sadrži ni jednu od ukazanih činjenica koje je žalilac predstavio, niti pruža ikakvo opravdanje za spomenutu odluku. Jedino se navodi da shodno "članu 25.10, aneksa zakona br. 04/L-33 o posebnoj komori vrhovnog suda Kosova povodom pitanja vezanih za kosovsku

agenciju za privatizaciju prevod podnesaka i propratnih dokumenata se preduzima od strane posebne komore o trošku žalioca”.

10. Žalilac je uložio žalbu na gore spomenutu odluku koja izgleda još uvek nije ispitana od strane PKVS-a.
11. Slučaj je još uvek na čekanju pred PKVS-om.

II. ŽALBE

12. Žalilac tvrdi da je povređena evropska konvencija za ljudska prava i osnovne slobode (čitaj: Konvencija) i univerzalna deklaracija za ljudska prava (čitaj: Deklaracija):
 - Član 6. Konvencije i član 10. Deklaracije (pravo na pravično suđenje, naročito pravo na pristup sudu). Žalilac tvrdi da restriktivne sudske takse i troškovi prevoda krše njegovo pravo na pristup sudu. Štaviše, odluka da mu se odbije izuzeće od sudskih troškova i troškova prevoda ne pruža nikakvo opravdanje i stoga krši njegovo pravo na dobijanje obrazložene odluke;
 - Član 13. Konvencije i član 32. Deklaracije (pravo na efikasan pravni lek). Žalilac tvrdi da nije dozvoljeno ulaganje žalbe na odluku PKVS-a i da to čini povredu njegovog prava na efikasan pravni lek;
 - Član 14. Konvencije i član 2. Deklaracije (pravo na jednakost pred zakonom i ne-diskriminatorsko postupanje). Žalilac tvrdi da je nad njim izvršena diskriminacija na etničkoj osnovi, zato što on pripada srpskoj etničkoj grupi.

III. RELEVANTAN PRIMENLJIV ZAKON

ANEKS ZAKONA BR. 04/L-033 POSEBNE KOMORE VRHOVNOG SUDA KOSOVA O PITANJIMA AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU

PRAVILNIK O RADU POSEBNE KOMORE VRHOVNOG SUDA KOSOVA O PITANJIMA AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU (na snazi u datom vremenu)

Član 25 Podnošenje žalbe

.....

8. Podnesci i prateća dokumentacija se mogu podneti ili na albanskom ili na srpskom jeziku i treba da budu praćeni prevodom na engleski jezik. Troškove takvog prevoda snosi lice ili stranka koja podnosi takve podneske ili dokumente.
9. Fizičko lice može podneti zahtev za pomoć u prevodu podnesaka i pratećih dokumenata na engleski jezik predsedniku veća. Takav zahtev podnosi se sa podnescima

a uključuje i izjavu stranke o finansijskim sredstvima i sve propratne dokaze koje stranka želi da predsedavajući sudija uzme u obzir.

10. Predsedavajući sudija može naložiti da se prevod podnesaka i pratećih dokumenata koji se zahtevaju u skladu sa stavom 8 ovog člana uradi na teret Posebne komore, gde on ili ona odluči/e da je to razumno uzevši u obzir finansijsku situaciju fizičkog lica. Ako predsednik veća odbije takav zahtev, on ili ona će o tome obavestiti fizičko lice odlukom u pisanom obliku i naložiće licu da obezbedi prevod na engleskom jeziku na teret tog lica u roku koji se odredi u odluci. Ako se traženi prevod ne obezbedi u predviđenom roku, Posebna komora će naložiti prevod dokumenata, a troškove će snositi lice.

Dana 29. marta 2014. godine, gore navedeni zakon je izmenjen i dopunjen kao što sledi:

**Zakon br. 04/L-246
O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA BR. 04/L-033
O POSEBNOJ KOMORI VRHOVNOG SUDA KOSOVA
ZA PITANJA KOJA SE ODOSE NA KOSOVSKU AGENCIJU ZA PRIVATIZACIJU**

Član 2.

1. Član 25. stav 8. Aneksa osnovnog Zakona preformuliše se i glasi:

8. Svi zahtevi i prateća dokumentacija se podnose na albanskom ili srpskom jeziku, dok će Posebna komora vrhovnog suda Kosova za pitanja u vezi Kosovske agencije za privatizaciju obezbediti, na njihov predlog i resurse, prevod istih na engleskom jeziku.

2. Član 25. Aneksa osnovnog zakona, stavovi 9. i 10. brišu se u potpunosti.

ZAKON

Podnesci od strane stranaka

13. U svojim podnescima, ŠM tvrdi da niti PKVS a ni vrhovni sud Kosova nisu institucije EULEX-a, već sudovi unutar kosovskog pravosudnog sistema, iako određen broj EULEX sudija radi u PKVS-u a EULEX-ov sudija jeste doneo odluku u ovom slučaju. Međutim, niti ŠM a ni bilo koji drugi član kadra EULEX-a ne može imati uticaja na odluke nezavisnih sudija. Prema tome, odluka PKVS-a koja datira od 05. novembra 2013. godine jeste čisto i jedino odluka kosovskog suda. Pošto Komisija ne može da ispita sudske postupke koji se vode pred sudovima na Kosovu, žalba spada van njihove pravne nadležnosti. Prema tome treba biti proglašena neprihvatljivom.
14. Uprkos ovih podnesaka, ŠM se bavio navodima o kršenju člana 6. Konvencije i člana 10. Deklaracije. ŠM tvrdi da pravo na pristup sudu nije apsolutno i podleže određenim ograničenjima. Šema taksi koje su povezane sa civilnim (građanskim) postupcima generalno je prihvaćena kao legitimno ograničenje po pravo na pristup sudu. U konkretno ovom slučaju, žalocu nije uskraćena ili odbijena pravna

pomoć sudskom odlukom da se odbije njegov zahtev za izuzeće od plaćanja troškova. Prema tome on bi morao da plati taksu, čiji se iznos treba odrediti na kraju postupka. Ta taksa takođe može biti i nadoknađena ukoliko njegova tužba bude uspešna.

15. ŠM dalje tvrdi da je zakon o PKVS-u izmenjen i žalisci više ne moraju da snose troškove plaćanja prevoda. ŠM nije precizirao da li se nove odredbe odnose i na postupke koji su otpočeti pre spomenutih izmena zakona.
16. U odgovoru na ŠM-ove komentare, žalilac tvrdi da podržava njegove podneske. On potvrđuje da je zakon o PKVS-u izmenjen i da breme plaćanja troškova prevoda dokumenata ne snose više stranke u postupku. Ovo ipak, prema njegovom mišljenju, pokazuje da je njegova žalba bila osnovana.
17. Što se tiče mandata Komisija da razmatra njegov slučaj, žalilac navodi da bi odbijanje žalbe zbog nedostatka pravne nadležnosti dovelo do pravnog vakuuma, pošto tada ne bi bilo kontrolnog mehanizma nad radom EULEX-ovih sudija. Niti kosovsko sudsko veće a ni bilo koji drugi kosovski organ ne bi imali pravnu nadležnost nad slučajem. Kao posledica, ne bi bilo sudske bezbednosti, ne bi bilo ograničenja nad diskrecijom postupaka sudija ili bilo koje efikasne kontrole nad njihovim radom.
18. Što se tiče navodnog kršenja člana 6. Konvencije, žalilac tvrdi da nedostatak dovoljnog obrazloženja relevantne odluke dovodi do kršenja načela zakonitosti i dovodi do pravne neizvesnosti, pošto stranke u postupku nemaju pristupa da u dobroj meri preciziraju uredbe o izuzimanju od plaćanja sudskih taksi i troškova.

Procena Komisije

19. Kao stvar materijalnog prava, Komisija je ovlašćena da primenjuje instrumente za ljudska prava koji su 29. oktobra 2009. godine definisani EULEX-ovim Konceptom Odgovornosti o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava. Od posebne važnosti za rad Komisije jesu Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Međunarodna povelja o građanskim i političkim pravima koje određuju minimalne standarde za zaštitu ljudskih prava koje javne vlasti moraju da garantuju u svim demokratskim pravnim sistemima.
20. Pre razmatranja osnovanosti žalbe Komisija mora da odluči da li da prihvati žalbu, uzevši u obzir kriterijume prihvatljivosti kao što su formulisani u pravilu 29. Pravidnika o radu Komisije.
21. Shodno pravilu 25. paragraf 1. iz Pravidnika o radu, Komisija može da ispita žalbe koje se odnose na kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom sprovođenja svog izvršnog mandata unutar sektora pravosuđa, policije i carine.
22. Komisija konstatuje da se žaliočeva pritužba odnosi na njegov pristup postupku pred posebnom komorom vrhovnog suda Kosova.

23. Komisija je u nekoliko navrata našla da prema pravilu 25. paragraf 1. na osnovu koncepta odgovornosti u OPLAN-u EULEX-a na Kosovu, u principu ne može da razmatra sudske postupke koji se vode pred sudovima na Kosovu. Nema nadležnost niti u pogledu administrativnih a ni sudskih aspekata rada kosovskih sudova, među njima i posebna komora vrhovnog suda Kosova. Činjenica da sudije EULEX-a sede na klupi bilo kog suda ne odstupaju od činjenice da taj sud čini deo kosovskog pravosuđa (vidi, među mnogim drugim odlukama, *Fahri Rexhepi protiv EULEX-a*, br. 2014-19, od 10. novembra 2014. god. § 12; *Gani Zeka protiv EULEX-a*, br. 2013-15, od 04. februara 2014. god. § 13).
24. Prema tome, Komisija ne može, u principu kao takve da razmatra odluke sudija EULEX-a. Ipak, komisija je već konstatovala da bi u određenim okolnostima pravna nadležnost komisije mogla da obuhvati odluke i postupke sudskih organa kao takve, naročito gde verodostojne tvrdnje o kršenju ljudskih prava koja se pripisuju sudijama EULEX-a nisu u potpunosti bile rešene od strane nadležnih pravosudnih organa vlasti u žalbenom postupku (*Tomë Krasniqi protiv EULEX-a*, br. 2014-04, od 27. maja 2014. god., § 15).
25. Komisija ovde podseća da se član 6 § 1 sastoji od "prava na sud", od čega pravo na pristup čini samo jedan aspekt, što označava pravo da se otpočne postupak pred sudom povodom građanskih pitanja; međutim, to je aspekt koji u suštini omogućava da ima koristi od daljih garancija koje se navode u paragrafu 1. Člana br. 6. Pravične, javne i ekspeditivne karakteristike sudskih postupaka su zaista bez ikakve vrednosti ukoliko se takvi postupci prvo ne otpočnu. A u građanskim pitanjima teško se može i zamisliti vladavina prava a da ne postoji mogućnost pristupa sudovima (vidi, među mnogim drugim odlukama, *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, od 21. januara 1975. god., §§ 34 *in fine* i 35-36, serije A br. 18; *Z. i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 29392/95, §§ 91-93, EKLJP 2001-V; i *Kreuz protiv Poljske*, br. 28249/95, § 52, EKLJP 2001-VI).
26. Međutim, ovo pravo nije apsolutno i može biti ograničeno. Garantovanje parničarima jednog efikasnog prava na pristup sudu radi određivanja njihovih "građanskih prava i obaveza", član 6 § 1 ostavlja organima vlasti slobodu izbora sredstava koja će koristiti u okončanju istog. Međutim, ograničenja koja su na snazi ne smeju sprečiti ili umanjiti pristup koji je omogućen žalocu na takav način ili do tog stepena da se suština tog prava ošteti (vidi *Kreuz*, gore navedeno, §§ 53-54).
27. Komisija konstatuje da zahtev da se obezbedi prevod relevantnih dokumenata na engleskom jeziku može da čini ozbiljan teret za neke žalioca, kao što je dotični žalilac, koji je nezaposlen IRL i živi od skromne nadoknade. Pored toga, odredbe zakona br. 04/I-033 su nađene kao nespojive sa Ustavom Kosova i Zakonom za korišćenje jezika, gde u oba glasi da su albanski i srpski jezik zvanični službeni jezici na Kosovu, koji se koriste u svim institucijama. Zbog toga je zakon promenjen na način koji se slaže sa ustavnim zahtevima. Čini se da te izmene nisu od velike koristi u trenutnoj situaciji žalioaca.

28. Međutim, Komisija konstatuje da odluka koju je doneo sudija EULEX-a u PKVS ne okončava postupak. Glavni slučaj je u stvari na čekanju i biće odlučen u kasnijoj fazi. U ovom slučaju, postoji razlika u poređenju sa slučajem *Kreuz*, koji je gore naveden u paragrafu 23, u tome da otpočinjanje postupka pred PKVS ne zavisi od plaćanja takse ili troškova za prevod, već je samo odloženo. Iz toga sledi da odluka da se žalilac ne izuzme od plaćanja troškova za postupak ne krši njegovo pravo na pristup sudu (vidi *Urbanek protiv Austrije*, br. 35123/05, §§ 55-56, od 09. decembra 2010. god.). Štaviše, iz toga sledi da osnovanost žaliočeve žalbe na datu odluku još uvek nije ispitana.
29. Ukoliko njegova žalba ne bude uspešna, žalilac ima priliku da svoju pritužbu uputi pred tročlano veće PKVS-a. Konačna odluka o troškovima će nakon toga biti doneta. Prema članu 12. Zakona o PKVS-u ova odluka može biti doneta u korist žalioaca koji onda neće morati da bude obavezan da plati troškove.
30. Ovo njegovu žalbu pred Komisijom čini preuranjenom, prema tome, komisija trenutno smatra žalbu neprihvatljivom.

IZ TIH RAZLOGA,

Komisija, jednoglasno,

PROGLAŠAVA ŽALBU NEPRIHVATLJIVOM.

John J. RYAN
Viši pravni službenik

Magda MIERZEWSKA
Predsedavajući član Komisije